

El Prat

Sant Martí d'Albars

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector sud del terme municipal
Emplaçament A 1600 metres per pista forestal al nord de la carretera BP-4653, punt quilomètric 7'400

Coordenades:

Latitud: 42.02389
Longitud: 2.07672
UTM Est (X): 423564
UTM Nord (Y): 4652841

Classificació

Número de fitxa 08225 - 12
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tot i comptar amb diverses obertures reformades, l'edifici conserva l'estructura i bona part dels elements arquitectònics originals.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 005AR00007
Autoria de la fitxa Marta Homs i Jordi Compte
Data de registre de la fitxa: dv., 22/09/2006 - 02:00

Descripció

El Prat està situada en una zona de camps a pocs centenars de metres de la riera Gavarresa, en el cantó de llevant d'aquesta, i al sud del pont medieval de Sant Martí.

Es tracta d'una masia de mitjanes dimensions formada per un volum central de planta pràcticament quadrada format per planta baixa, primer pis i golfes, i diverses estructures annexes d'ús agropecuari, algunes de les quals estan adossades a l'habitatge. Els murs de càrrega són de maçoneria de pedra amb restes d'arrebossat en tres de les quatre façanes, i amb carreus treballats envoltant la majoria d'obertures i delimitant les cantonades. La teulada és de doble vessant amb aigües a les façanes laterals.

La façana principal, orientada al nord-est, presenta una estructura adossada a l'esquerra i una estructura que sobresurt a la dreta. A la planta baixa hi ha dues finestres petites emmarcades amb monòlits de pedra treballada a mode d'espitllera a cada extrem. Al centre trobem dos portals reformats emmarcats amb maó als brancals i un petit contrafort de pedra. Al primer pis hi ha una finestra emmarcada amb llinda de pedra bisellada, una finestra que conserva trams de brancal bisellat i una finestra de petites dimensions emmarcada amb monòlits de pedra treballada i ampit motllurat. A les golfes hi ha dues finestres emmarcades amb monòlits de pedra treballada.

La façana nord-oest està dominada per una estructura amb teulada d'una vessant que sobresurt al centre fins a nivell de primer pis. A la planta baixa, l'estructura forma un cobert sustentat per un pilar de pedra i al primer pis forma una eixida amb barana de pedra amb un acabament motllurat, sustentada per un pilar de pedra bisellada. A l'esquerra de l'estructura hi ha dues finestres de nova obertura a la planta baixa, una finestra emmarcada amb pedra bisellada i una de nova obertura al primer pis, i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada i ampit de pedra a les golfes. Dins l'estructura hi ha una finestra de nova obertura a la planta baixa i una porta emmarcada amb pedra bisellada al primer pis. Sobre l'estructura hi ha una finestra emmarcada amb monòlits de pedra, a nivell de golfes. A la dreta de l'estructura trobem fins a cinc obertures entre les que destaca una finestra emmarcada amb pedra bisellada al primer pis i una finestra emmarcada amb pedra treballada i ampit motllurat força desgastat a les golfes.

La façana sud-oest presenta una estructura de pedra i maó adossada perpendicularment a la part inferior. Només s'hi observen dues obertures, una reformada i l'altra emmarcada amb monòlits de pedra treballada a nivell de golfes. A uns metres davant d'aquesta façana hi ha l'era empedrada que queda delimitada per la pallissa, descrita en una fitxa individual.

La façana sud-est també presenta una estructura adossada a la part inferior. S'observa un porxo amb barana de fusta sustentat per un pilar de pedra a nivell de golfes i dues finestres a nivell de primer pis, una emmarcada amb pedra treballada i l'altra amb pedra bisellada.

De totes les estructures que envolten l'edifici en destaca una finestra de l'estructura adossada a l'esquerra de la façana principal, amb decoració d'arc conopial a la llinda i una espitllera de reduïdes dimensions a sota; el pou de pedra situat a uns metres de la façana principal i la pallissa.

Història

La masia del Prat es troba documentada al segle XIII, quan un tal Bernat de Prat al 1230 confessa tenir el seu mas en domini del monestir de Ripoll. El mas deuria passar algun entrebanc, ja que el 1259 en Ripoll de Prat es compromet a reedificar-lo i a tornar-lo a inscriure en la llista de focs. El 1384 l'hereu, Pere, ven a Joan Sunyera de Perafit el mas Sanies de munt (la Casanova de la Tria actual) pel preu de 30 lliures barceloneses i deixa constància que el domini alodial d'aquest mas és del cambrer de Sant Joan de les Abadesses. El 1418 Berenguer de Prat, hereu, compra al ciutadà de Vic Jaume Sariera el mas Trullàs, de Perafit. Durant tota l'època medieval consta que el mas estava adscrit al domini de Ripoll, però el prior del monestir de Lluçà també hi devia tenir algun dret, per tal com al segle XV un tal Francesc de Prat, de Sant Martí, li'n fa reconeixença (MASRAMON:1990)

El monestir de Lluçà tenia a Sant Martí d'Albars una batllia de sac, de la qual en depenien els masos del Prat, el Parer, l'Amató, Albars i Fumanya. Així doncs, en un capbreu de béns del priorat de Lluçà de l'any

1434 hi apareix el Prat formant part de la batllia de Sant Martí d'Albars. Torna a aparèixer documentada en el fogatge de 1553 de la parròquia de Sant Martí d'Albars. En un document sobre l'heretat de Joan Prat Reixach, del mas Prat de Sant Martí d'Albars, de 1696-1698 hi consta la propietat dels masos la Caseta i Serrarols.

L'any 1771 va ser concedit al coronel d'infanteria Bernat Martí i Prat-Reixac, de la casa del Prat, el títol nobiliari que la Baronia de la Blava. Tenien moltes propietats a Sant Martí mateix i també a Vic, a diverses poblacions de la Plana i fins i tot a Sant Andreu de Palomar, actualment Barcelona. Posteriorment el títol nobiliari passà a la família Gibert o, pròpiament Prat-Gibert.

Bibliografia

AADD, Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Osona i Ripollès. Enciclopèdia Catalana, 1993

AEV, Arxius personals, 7.18. Joan Prat Reixach de Sant Martí d'Albars

IGLÉSIES, J., El fogatge de 1553. Estudi i transcripció, Dalmau, 1981

MASRAMON, R., El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès, 1990

PLADEVALL, A., Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana, 1997

